

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

**міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених**

**«Проблеми та перспективи
забезпечення цивільного захисту»**

Черкаси – 2026

УДК 614.8; 614.84; 614.83; 623.26; 504.05; 504.06; 351.861; 623.45

Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту: матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. Черкаси: НУЦЗ України, 2026. 611 с. Матеріали опубліковано українською та англійською мовами.

Збірник містить матеріали доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції молодих учених на базі Національного університету цивільного захисту України. Розглянуто аспекти вдосконалення цивільного захисту держави.

У публікаціях висвітлено широкий спектр актуальних питань, що стосуються сучасних стратегій профілактики надзвичайних ситуацій, інноваційних методів гасіння пожеж та оптимізації управління оперативно-рятувальними підрозділами. Значну увагу приділено розробленню та впровадженню безпілотних систем, робототехніки, автоматичних систем безпеки, а також питанням радіаційного, хімічного захисту та протимінної діяльності. Автори аналізують екологічні аспекти техногенної безпеки, психологічні особливості роботи в екстремальних умовах та сучасні підходи до публічного управління у сфері цивільного захисту.

Матеріали призначені для інженерно-технічних працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій, науково-педагогічного складу, ад'юнктів, слухачів, студентів та курсантів закладів вищої освіти України та інших країн світу.

*Рекомендовано до друку засіданням
науково-інноваційного центру
Національного університету цивільного захисту України
(протокол № 30 від 30 березня 2026 року)*

*Дозволяється публікація матеріалів збірника у відкритому
доступі комісією з питань роботи із службовою інформацією
у Національному університеті цивільного захисту України
(протокол № 3 від 18 березня 2026 року)*

ІНТЕГРАЦІЯ ПСИХОСОЦІАЛЬНИХ РИЗИКІВ У СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ РЯТУВАЛЬНИКІВ

Голобородько Є.М., здобувач вищої освіти, НУЦЗ України
НК – Цимбал Б.М., д.держ.упр., доцент, НУЦЗ України

Сучасна система управління охороною праці (СУОП) рятувальників функціонує в умовах підвищеної небезпеки, зумовленої впливом екстремальних факторів надзвичайних ситуацій природного, техногенного та воєнного характеру. Поряд із традиційними виробничими ризиками дедалі більшого значення набувають психосоціальні ризики, які пов'язані з особливостями організації праці, високим рівнем відповідальності, емоційним навантаженням та впливом травматичних подій.

Психосоціальні ризики проявляються у вигляді хронічного стресу, професійного вигорання, зниження концентрації уваги, конфліктів у колективі та розвитку психосоматичних розладів. Ігнорування зазначених чинників у межах СУОП призводить до зниження рівня безпеки праці, підвищення ймовірності помилок під час виконання аварійно-рятувальних робіт та зростання показників тимчасової і стійкої втрати працездатності (табл. 1).

Табл. 1. Місце психосоціальних ризиків у системі управління охороною праці

Елемент СУОП	Традиційні ризики	Психосоціальні ризики
Планування	Технічні небезпеки	Психоемоційне навантаження
Організація	Умови праці	Організаційний стрес
Контроль	Травматизм	Вигорання, втома

Інтеграція психосоціальних ризиків у СУОП передбачає їх систематичну ідентифікацію, оцінювання та управління на рівні з фізичними та хімічними небезпеками. Це досягається шляхом впровадження психологічних аудитів, регулярного моніторингу психоемоційного стану персоналу, навчання керівників основам психологічного лідерства та формування культури безпеки, орієнтованої на людину.

Важливим аспектом інтеграції є нормативно-методичне забезпечення, що ґрунтується на міжнародних стандартах охорони праці та рекомендаціях Міжнародної організації праці і Всесвітньої організації охорони здоров'я. Комплексний підхід до управління психосоціальними ризиками сприяє підвищенню професійної стійкості рятувальників, збереженню їхнього здоров'я та забезпеченню сталого функціонування служби цивільного захисту.

ЛІТЕРАТУРА

2. Про затвердження Правил безпеки праці в органах та підрозділах ДСНС України: Наказ ДСНС України від 31.12.2025 № 1661.